

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์
ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

The Development of Learning Tourism Model from Social Networks
Sharing in Cooperation with Storytelling Techniques
for the Case Study of Phitsanulok Province

สมฤทธิ วันชัย

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-Mail: somridw64@nu.ac.th

ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์

อาจารย์ หลักสูตรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: tipparats@nu.ac.th

Somrid Wanchai

Student, Doctor of Philosophy Program in Educational

Technology and Communications,

Faculty of Education, Naresuan University

Thipparat Sittiwong

Lecturer, Master of Educational Technology and Communications,

Faculty of Education, Naresuan University

รับเข้า: 13 พฤษภาคม 2564 แก้ไข: 19 กรกฎาคม 2564 ตอบรับ: 7 กันยายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพการพัฒนาการเรียนการสอน
การท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก และ
2) ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่า

เรื่อง การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ การวิจัยระยะที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น การวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง โดยใช้กลุ่มประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย พบว่า ด้านองค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง พบว่า มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอน 2) กระบวนการเรียนการสอน และ 3) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับดี ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.62$) และผลทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการท่องเที่ยว การแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ เทคนิคการเล่าเรื่องจังหวัดพิษณุโลก

Abstract

The purposes of this research were 1) to establish and examine the quality of tourism teaching and learning model development from social media sharing and storytelling techniques; and 2) to experiment with a model of tourism teaching and learning from online sharing together with storytelling techniques. The first semester of the academic year 2021 was obtained by means of 20 students from Sungmenchanupatham School. There are 2 phases in this research. The first phase: to establish and examine the quality of tourism teaching and learning model development from social media sharing and storytelling techniques by 7 experts. The second phase: to experiment with a model of tourism teaching and learning from online sharing together with storytelling techniques. The tools and methods used for data collection were the learning management plan. The test

measures communication skills and the ability to tell stories through social media. And expert opinion questionnaire by finding the mean, percentage, standard deviation and t-test Dependent.

The results of the research on the elements of tourism teaching and learning model from sharing on social media together with storytelling techniques. A case study of Phitsanulok Province found that there were 3 components: 1) the origin of the teaching style, 2) the teaching process, and 3) the effect that occurred on the learners. The experts were of the opinion that the teaching style was appropriate at a good level ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.62$) and the experimental results of the developed teaching style showed that the students had scores on communication skills and ability to tell stories. Subjects via online social media after school were significantly higher than before at the .01 level.

Keywords: learning model, tourism model, social networks sharing, storytelling, Phitsanulok province

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตรา 22 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการ

ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ) ได้กำหนด ทักษะเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการ แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งทักษะในการ สื่อสารเป็นความสามารถในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความ ขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

เอกกนก พนาดำรง (2557) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นการแบ่งปันเรื่องราวผ่านการเล่า เป็น รูปแบบหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดสื่อสารประสบการณ์ที่อาจมีรูปแบบกระบวนการที่เน้นการเล่าเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้รับสารมีส่วนร่วมได้รับประสบการณ์ร่วม มีอารมณ์ร่วม เข้าใจเนื้อหาที่ผู้สื่อสาร หรือนัก เล่าเรื่องต้องการ เช่น ทำให้จดจำได้ ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ได้แรงบันดาลใจ ตลอดจนทำให้ ตัดสินใจซื้อหรือลงทุน สอดคล้องกับ ศรินทิพย์ ยอดเสนาหา และ พัชรา วาณิชวสิน (2564) ที่กล่าวว่า การ เล่าเรื่องยังสามารถถูกใช้เป็นวิธีในการสอน วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา และประเพณี ค่านิยมในสังคมได้ และเป็นที่ยอมรับว่าการเล่าเรื่องทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ ปัจจุบันการเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นยุคของการรับ-ส่ง ข้อมูลข่าวสารฉับไวขึ้น สื่อ ดิจิทัลมีบทบาทและอิทธิพลต่อมนุษย์ในปัจจุบันมากขึ้น จึงทำให้การเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์หรือสื่อ ดิจิทัลได้รับความนิยมมากขึ้นตามไปด้วย

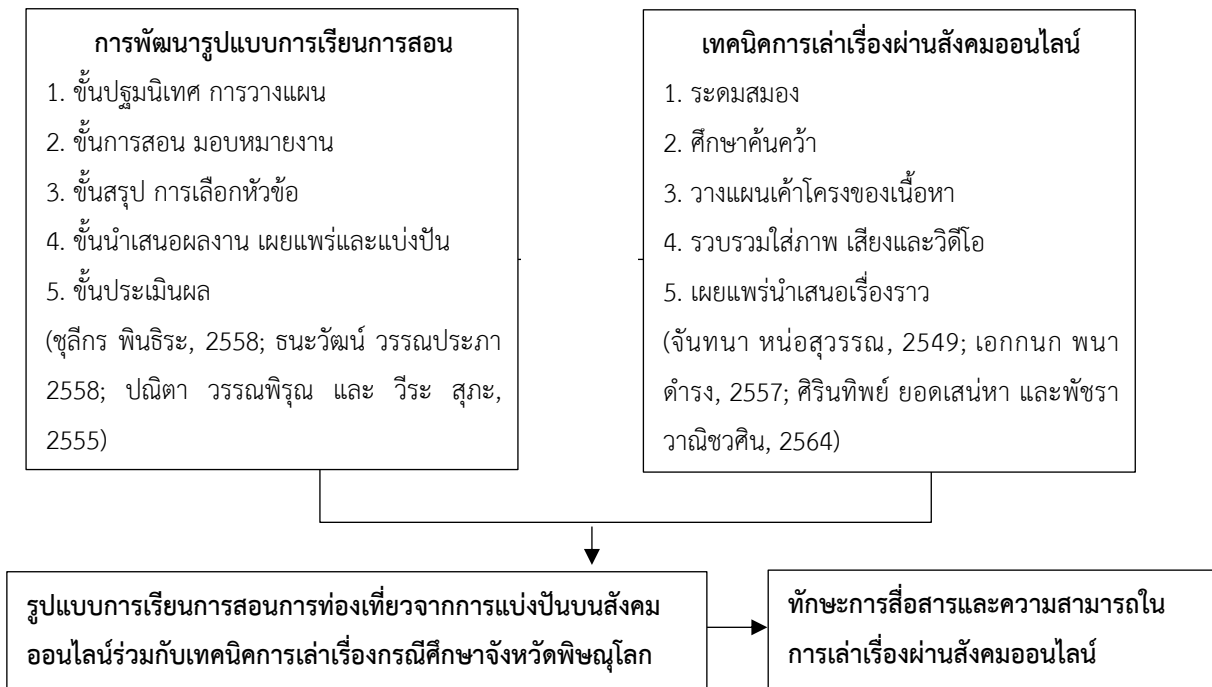
จากหลักการและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าในการเรียนการสอนในรายวิชา มัคคุเทศก์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะทางการสื่อสารและทักษะการ แบ่งปันบนสังคมออนไลน์ และเผยแพร่ความรู้สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในจังหวัด พิษณุโลก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคม ออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการ แบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

1. ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตรา 22

2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดทักษะเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย 5 ประการ

3. ศึกษาองค์ประกอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนของ ชูลีกร พินธิระ (2558); ธนะวัฒน์ วรรณประภา (2558); ปณิตา วรรณพิรุณ และวีระ สุภา (2555)

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบ ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการท่องเทียวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

5. ศึกษาองค์ประกอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องของ จันทนา หน่อสุวรรณ (2549); เอกกนก พนาคำรง (2557); ศิริทิพย์ ยอดเสนาหา และ พัชรา วาณิชวสิน (2564)

6. นำรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

7. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ต่อรูปแบบการเรียนการสอนการท่องเทียวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

การวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเทียวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

1. นำรูปแบบที่ได้รับการรับรองไปทดลองใช้จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 ซึ่งมีจำนวน 20 คน

2. ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอน แบบวัดทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์ และรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

1. รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอน 2) กระบวนการเรียนการสอน และ 3) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยในการจัดการเรียนการสอนมีกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2 ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นปฐมนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสอนประกอบขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอน คือ 1) ระดมสมอง 2) ศึกษาค้นคว้า 3) วางแผน 4) รวบรวมใส่ภาพ เสียงและวิดีโอ และ 5) เผยแพร่นำเสนอเรื่องราว

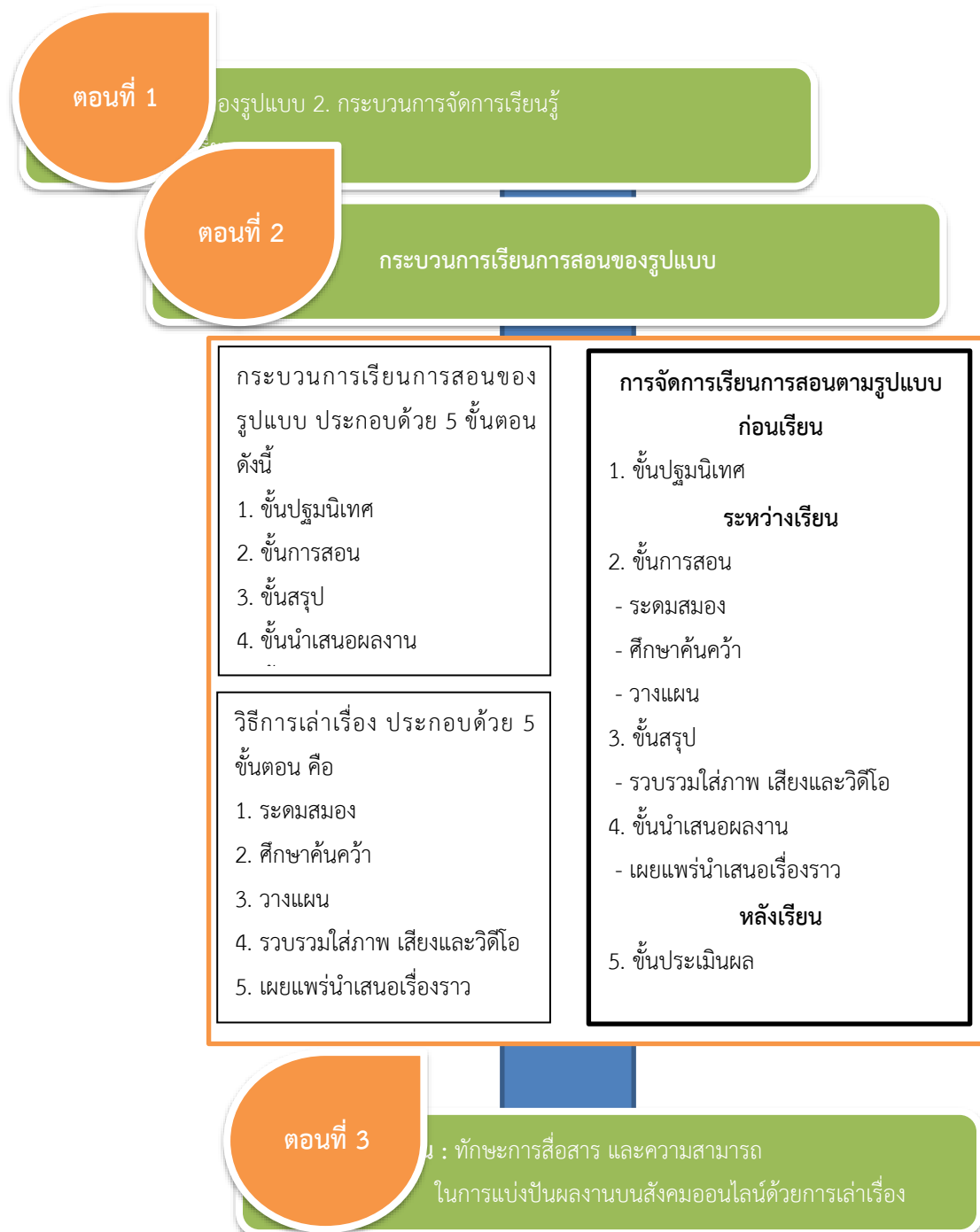
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุป

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นนำเสนอผลงาน

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล

2. จากการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับดี ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.62$)

3. ผลทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์หลังเรียนสูง ($\bar{X}=24$) ก่อนเรียน ($\bar{X}=8.13$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเที่ยวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนาและการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้อภิปรายใน 2 ประเด็น คือ

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งได้สังเคราะห์รูปแบบการสอนออกมา 3 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอน 2) กระบวนการเรียนการสอน และ 3) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนออกมาเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นปฐมนิเทศ ขั้นการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ขั้นการสอน ขั้นสรุป ขั้นประเมินผล ประเมินชิ้นงาน และการนำเสนอผลงานสอดคล้องกับ ธนะวัฒน์ วรณประภา (2558); ปณิดา วรณพิรุณ และ วีระสุภะ (2555) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นปฐมนิเทศ ขั้นการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ขั้นการสอน ขั้นสรุป ขั้นประเมินผล ประเมินชิ้นงาน และการนำเสนอผลงาน และสอดคล้องกับ ชุติกร พินธิระ (2558) ประกอบด้วยขั้นปฐมนิเทศ ขั้นการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ขั้นทดสอบก่อนเรียน ขั้นการสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล ประเมินชิ้นงาน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนการท่องเทียวจากการแบ่งปันบนสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2565 โดยเป็นการสุ่มแบบเจาะจงจากผลการทดลอง พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ =24) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =8.13) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา หนองสุวรรณ (2549) ที่ใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนโดยเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าร้อยละ 65 ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนสอดคล้องกับ ศิริทิพย์ ยอดเสนา และ พัชรา วาณิชชิน (2564) ได้พัฒนานิยายสนทนาออนไลน์ผ่านเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้อ่านนิยายสนทนาออนไลน์พบว่า หลังอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับทักษะการสื่อสารและความสามารถในการแบ่งปันผลงานบนสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนการท่องเทียะจากการแบ่งปันสังคมออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง สามารถประยุกต์ใช้กับทักษะการสื่อสารและความสามารถในการแบ่งปันผลงานการเล่าเรื่องผ่านสังคมออนไลน์ โดยควรนำรูปแบบการเรียนการสอนมาปรับใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตลอดจนมีการตรวจสอบคุณภาพหรือประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนการสอนตรงตามความต้องการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542(ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทนา หนองสุวรรณ. (2549). **การใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่ข้าวต้มท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชูลีกร พินธิระ. (2558). **การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5. การพัฒนาแบบจำลองการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์วิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**.
- ธนะวัฒน์ วรรณประภา. (2558). **รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสังเคราะห์ข้อมูลโดยการเรียนรู้แบบนำตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี**. คุุณภักดิ์ ปรัชญาคุุณภักดิ์ บัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์สาขาเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.

ปณิตา วรรณพิรุณ และ วีระ สุภะ. (2555). รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยโครงงานนิเทศศาสตร์สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิเล็กทรอนิกส์ 2555. วันที่ 14-15 สิงหาคม 2555 ณ ฮอลล์ 9 อิมแพค เมืองทองธานี. หน้า 161-169.

ศิรินทิพย์ ยอดเสนาหา และ พัชรา วาณิชวสิน. (2564). การพัฒนานิยายสนทนาออนไลน์ผ่านเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้่านนิยายสนทนาออนไลน์. วารสารมหาจุฬานาครธรรมส์, 8(8): 226-239. ค้นเมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2565, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/254294>

เอกกนก พนาดำรง. (2557). การเขียนเล่าเรื่อง ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling). เวชบันทึกศิริราช. 9(3): 1-3. ค้นเมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2565, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/simedbull/article/view/198452/138208>